

Ένα καρβέλι τα όνειρά μας

Αν μου ζητούσε κάποιος με μια λέξη να περιγράψω με μόνο μια λέξη τα χρόνια εκείνα, τα μαύρα χρόνια, τα δύσκολα, της προσφυγιάς, «πεινά» θα ήταν η λέξη που θα διάλεγα. «Πείνα» και πάλι «πεινά»!

Θα μουν δε θα μουν τότε 10 χρονών. Ένα μικρό κοριτσάκι. Μα μόνο με κορίτσι δεν έμοιαζα! Η μάνα μου 'χε κόψει αρκετά κοντά τα μαλλιά, ως τους ώμους. Να φυλάγομαι έλεγε από τις ψείρες. Η ζωή στα τσαντίρια δύσκολη... Ούτε και μικρή όμως ένιωθα. Σαν να μεγάλωσα απότομα και χάθηκε από μέσα μου κάθε τι παιδικό.

Τα μάγουλά μου, που άλλοτε είχαν το χρώμα του ροδάκινου, είχανε χάσει κι αυτά προ πολλού το ροδαλό τους χρώμα. Τα μάτια μου, κυκλωμένα με μαύρους κύκλους, δε φωτίζανε πια το βλέμμα μου. Ήτανε κι αυτά θολά απ' την εξάντληση που 'φερνε η αβιταμίνωση. Άχρωμη, πιο πολύ με φάντασμα έμοιαζα παρά με άνθρωπο. Κι εκείνο το αδύνατο μου κορμάκι που κρέμονταν από πάνω του τα πολυφορεμένα ρούχα, έκανε τα πράγματα να φαίνονται χειρότερα.

Θυμάμαι τη μάνα να 'ρχεται ένα πρωί με κάτι που 'μοιαζε με χαμόγελο στο πρόσωπο. Δε με ξεγελούσε βέβαια εμένα με τίποτα. Θες τα κλαμένα της τα μάτια, θες το όλο και πιο κυρτωμένο της σώμα που σαν λαμπάδα ζαρωμένη από τη ζέστη έμοιαζε, δε με έπεισαν για την υποψία χαράς. Άσε που η τεράστια πια βέρα - που από καιρό την είχε βάλει στο μεγάλο δάκτυλο του χεριού - έλειπε. Σκέφτηκα πως την πούλησε κι αυτή για πενταροδεκάρες σαν κι όλα τ' άλλα πιο πριν. Μα... δεν είπα τίποτα. Έξι στόματα να θρέψεις δεν είναι και λίγα!

Εκτός από μένα και τον μικρότερό μου αδελφό, μαζί μας έμεναν και οι δυο μου γιαγιάδες καθώς και ο μπαμπάς της μαμάς μου. Τον άλλο μου παππού τον χάσαμε λίγο καιρό πιο πριν. Όσο για τον μπαμπά μου, πάει καιρός που δεν είχαμε νέα του. Στον πόλεμο ήτανε και πολεμούσε τους Τούρκους, με όποιο τρόπο μπορούσε. Μετά μάθαμε ότι τον έπιασαν αιχμάλωτο... Κάποιες φορές ακούγαμε για αιχμαλώτους που γύριζαν στα

σπίτια τους και ήταν μια παρηγοριά, μια ελπίδα σε αυτές τις μέρες της δυστυχίας.

Έτσι κι εκείνη τη μέρα το ψεύτικο χαμόγελο της μάνας δεν έπεισε κανέναν, μα και κανείς μας δεν το σχολίασε. Κοιτούσαμε όλοι αυτό που ήταν στα χέρια της σκεπασμένο με μια πετσέτα. Μου 'ρθε να κλάψω από χαρά σαν έφυγε το ρούχο από πάνω του. Δεν έκλαψα όμως! Ακόμη και τα δάκρυα μας, είχανε στερέψει. Πάει καιρός πια...

Ένα καρβέλι! Ένα καρβέλι ψωμί! Ένα καρβέλι ζωής! Η μάνα με τα χέρια της έκοψε σε όλους από 'να κομμάτι, μεγαλούτσικο θα το 'λεγα, και... όπως πάντα για κείνην ένα μικρότερο. Το υπόλοιπο έπρεπε να μας φτάσει για 2-3 μέρες ακόμη. Είχε φέρει μας είπε και λίγο αλεύρι. Θα έφτιαχνε χυλό! Δεν είχε και την πιο ωραία γεύση αλλά τη δουλειά του την έκανε. Αν έβαζες και λίγη φαντασία και σκεφτόσουν πως αντί το χυλό έτρωγες ας πούμε μια... σοκολατόπιτα, ε τότε το έτρωγες και με κάπως μεγαλύτερη όρεξη. Τη δουλειά του πάντως την έκανε. Γέμιζε το μικροσκοπικό μας στομάχι με κάτι. Τα νόστιμα, τα λαχταριστά τα φαγητά που κάποτε αφθονούσαν στο σπιτικό μας, φάνταζαν πια ως κάτι μακρινό. Ίσως και να μην τα είχαμε ποτέ μας, ίσως και κάποιοι άλλοι να τα γεύτηκαν κάποτε.

Εκείνη τη νύχτα πλάγιασα νωρίς. Δεν είχα και τίποτα καλύτερο να κάνω. Όσο για διάβασμα, στο σχολείο καιρό είχα να πάω. Μόνη θα πήγαινα; Ούτε πολλά παιδιά ερχόντανε πια. Κι ο δάσκαλος πότε πότε ερχότανε κι αυτός. Βλέπεις τα προβλήματα της προσφυγιάς μάστιζαν όλους, μεγάλους και μικρούς.

Στον ύπνο μου εκείνο το βράδυ πρέπει να 'βλεπα ψητά και λουκουμάδες με μέλι και κανέλα γιατί την επομένη θυμάμαι που ξύπνησα με μεγαλύτερη διάθεση από τις άλλες μέρες. Σκέφτηκα μάλιστα να πήγαινα και στο σχολείο. Ποιος ξέρει; Μπορεί να ερχόταν και ο δάσκαλος!